

an de Classis een bedrag de classis staald. Aan de kerkelijke onwil van terug te betalen, ook te verkrijgen geref. Kerken in lijke kerken zelf, dan uitgevochten genbosch.

ing van het Ge-

vaststaat, dat de eorganiseerd zijn, oonlijkheid bezit- gevormd hebben tsverkeer deel te

naam van Classis reenkomsig haar roon, beantwoord tontrent inhoudt, te tot de slotsom tperson en dat, 's-Hertogenbosch, door voor het, van het B. W. wetboek gegeven Hof opvatting, zonder bestuur, dat voorzieningen lichaam geen be-

et arrest van het boven alsnog ver- assis 's-Hertogen-

VERBAND.

3:9.

DE KERK.

TEN.

te Utrecht.

en.

DE KERK.

ist te Bolsward.

Lekkerdorp.

te Oosterwierum.

Doorwerth.

d. Valk, te Hille-

Matth. 24: 35.

s. 121: 1 en 2.

Tim. 1: 15a.

Tim. 2: 8a.

chten te Zetten is

rn.

DEI GENADE

EN GOEDE PREEK

f. Dr K. DIJK

WIELENGA

idenheid en wel-

ing in de preeken:

ogmatisch, bevin-

accentueerend enz.

p. kwartaal fr. p. p.

boekhandel

ratist proefnr.

KOK N.V. Kampen

met een woord ter inleiding van Prof. Dr F. W. GROSHEIDE

Uitgegeven ten voordeele van de V. U.

Met portret van den schrijver

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de

Uitgevers Oosterbaan & Le Cointre

Goes

162 bladz. f 1.25.

18c JAARGANG

No. 35

27 MEI '38

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN

HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS

PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. v. Andel, Solo; Dr R. E. v. Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Kampen; Dr K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer-de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogen-dijk, Dordrecht; Dr D. v. Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. v. Herken, Ermelo; Dr B. Holwerda, Kantens; A. Janse, Biggelerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, de Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Zeist; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs Joh. Luijkemaar Francken, Rotterdam; Mevr. J. M. Th. Luijkemaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meina, Groningen; Dr H. Mulder, Deventer; D. A. Ringnald, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswerd; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wollega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Dr D. K. Wielenga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58. — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned.-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Het wezen der meerdere kerkelijke vergaderingen volgens Voetius, V. — Uit de Schrift: Ziet, — Ik. (Matth. 28: 20.) — Kerkelijk Leven: Behoorlijk redres? De publicatie van de Vrije Universiteit. Vonkenbergs werk herdacht. Bijzondere openbaringen en de Reformatoren. Prof. Dr S. Greydanus. — Even Parleeren: Zomer's intocht. — Het Boek van de Week: Rondom de Kuyper-litteratuur, XII. — Uit het Pol. en Soc. Leven: Rationalisatie en Mechanisatie, IV. — „De levende, de levende looft U zoals ik heden.” — Uit de historie: Drie sonnetten op den dood van Calvijn. — Zending en Evangelisatie: Bonifatius, II. — Perschoon. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

Het wezen der meerdere kerkelijke vergaderingen volgens Voetius.

V.

De kerkelijke verbanden in classes en synodes zijn dus geen kerken in eigenlijken zin, zooals de plaatselijke of particuliere kerken dat zijn. Ook zijn de meerdere vergaderingen geen kerkeraden, zooals de consistories der plaatselijke of particuliere kerken. Zij berusten van menschenkant op delegatie, afvaardiging. Haar leden komen er niet vanwege eigene ambtsbekleeding, en handelen daar niet krachtens eigene ambtsbevoegdheid. Maar zij zijn afgevaardigd door kerken of meerdere vergaderingen (classes, particuliere synodes). Dat is hun recht van stemhebbend lidmaatschap dier vergaderingen. Hun recht tot zoodanige deelneming aan, en werkzaamheid op, die vergaderingen rust niet in hun ambt, maar in de kerken of vergaderingen, die hen afvaardigen. Meer recht dan die kerken of andere vergaderingen, hebben zij ook niet. Wat iemand zelf niet bezit, kan hij aan een ander niet geven. Bezit nu de eene kerk geenerlei macht uit zichzelf of van Godswege over eene andere, zooals Voetius duidelijk uitspreekt, wanneer hij schrijft, dat noch éne kerk, noch meer kerken, eene andere met kerkelijke en beslissende macht opleggen kunnen, kerkverband met haar aan te gaan, omdat zij geenerlei eigene en rechtstreeksche macht van bestuur en rechtspraak jegens die andere heeft¹⁾, dan kan zij zoodanige macht ook niet aan hare afgevaardigden meegeven. Slechts voorzover als de kerken bij het aangaan van verband met andere over en weer macht over zich aan elkander geven, hebben zij macht over die andere kerken, en kunnen zij die macht aan hare afgevaardigden meegeven. En nu hebben onze Nederlandsche Gereformeerde Kerken ten grondslag van haar kerkverband gelegd de uitdrukkelijke bepaling: Geene Kerk zal over andere Kerken... eenige heerschappij voeren, art. 85 K.O. Die afgevaardigden komen dus ter vergadering zonder eenige macht over andere dan over hunne eigene kerken, behalve de macht, die aangegeven ligt in artt. 31, 36, 79, e.d.g. van de kerkenorde. De eene kerk heeft geen eigen tuchtrecht over de andere. Dus hebben ook hare afgevaardigden geen eigen tuchtrecht over die andere kerken. Alleen insover zoodanig recht met het kerkverband door de kerken onderling aan elkander over zich gegeven is, hebben ook hare afgevaardigden dat tuchtrecht. Doch niet als een recht krachtens hun ambt, zooals in den kerkeraad, als in eigen ambtsnaam, maar krachtens hunne afvaardiging, in naam der kerk (of meerdere vergadering), die hen delegeerde. Door die vereniging van kerken in één kerkverband krijgen die kerken en hunne afgevaardigden

ter meerdere vergadering geen meer recht over elkander, dan voorzover zij bij overeenkomst aan elkander over en weer over zich toekennen of toegelend hebben. Die vereniging op zichzelf, afgezien van die overeenkomst, geeft geen meer recht, geen recht aan de eene kerk om over de andere iets te zeggen te hebben. Zij geeft wel meer macht, d.i. kracht, vermogen om iets te doen, maar macht of kracht is nog geen recht. Hier gaat ook de redeneering van Voetius fout. Hij bespreekt de tegenwerping, dat wanneer de synodes macht hebben om te bepalen of vast te stellen en aan de particuliere kerken op te leggen, de gelijkheid der kerken opgeheven, en de heerschappij ingevoerd wordt; en waarbij naar art. 84 (oude nummering) K. O. verwezen wordt. Hij loochent dan die conclusie, en verwijst ten voorbeeld naar Israëls stammen, die onderling gelijk waren, maar toch alle, door een eenheidsband tot één republiek verenigd, over en tegen één of meer stammen beslissingen namen, Joz. 22: 10, 17; Richt. 19: 30; 20: 1. In elk college en aangegane gemeenschap, zegt hij, in elk bondgenootschap, zijn de afzonderlijke leden, met ieder ander vergeleken, gelijk. Maar toch moet elk lid van het college bij alle zaken, die op de eenheid of verbondsgemeenschap betrekking hebben, zich aan de bepaling van alle leden onderschikken.²⁾ Nu is dit laatste wel zoo, doch niet krachtens die vereniging of aansluiting op zichzelf, maar vanwege de tot die vereniging aangegane afspraak. Dat accoord is de grondslag van die onderwerping in die en die gevallen. En bij het kerkverband is dat de kerkenordering. Maar bij Israël ontstond door de aansluiting van stammen geen recht tegen andere, doch slechts meer kracht. Elke stam had reeds op zichzelf recht en roeping om tegen zoo gruwelijk zondigende stammen op te treden. Dat recht ontstond niet door die onderlinge aansluiting van stammen. En niet eerst door die vereniging van stammen kwam die roeping tot elk dier stammen. Maar die roeping rustte reeds tevoren op elk van die stammen. En het recht tot optreden tegen den zwaar zondigenden stam had reeds elke stam op zichzelf. Door hunne aansluiting werd slechts hunne kracht vermeerderd, om hunne roeping te kunnen volbrengen. Het was bij die stammen van Israël dus anders dan bij de kerken onderling, die, naar Voetius zelf uitdrukkelijk uitspreekt, in zichzelf elk recht van dwang tegenover andere missen, en eerst door overeenkomst of verbandsluiting bevoegdheid over elkander kunnen verkrijgen.

En evenzoo maakt Voetius eene fout in zijne redeneering, wanneer hij het volgende zegt. Hij stelt de vraag, of classes enz. macht van autoriteit of bestuur hebben tegen en over elk lid dier combinatie, en bijgevolg ook tegen en over elk lid eener particuliere kerk. Hij verwijst dan naar wat hij over synoden en correspondenties geschreven had. En vervolgt dan, dat wanneer we dat door hem te dier zake geschreven beloof hier veronderstellen, daaruit volgt, „dat er eene zekere synodale autoriteit en macht is, welke ontstaan is, niet oorspronkelijk is, samengesteld of bijeengevoegd is, niet enkelvoudig, opkomend uit vele particuliere (kerken). En die macht moet ten opzichte van elke particuliere kerk gedacht worden

2) Si synodi habent potestatem determinandi, et Ecclesias particularibus imponendi, jam tollitur Ecclesiarum aequalitas, et... dominatio introductur. Atqui hoc absurdum, contra Scripturam Luc. 22 v. 25. 26. 1 Petr. 5 v. 3 et ordinis nostri Ecclesiastici artic. 84.... Resp. Neg. consequentia. Vide exemplum tribum Israël inter se aequalium, seu collateralium; quae omnes tamen, ratione unionis in unam Rempublicam, supra et contra unum aut plures determinant. Jos. 22 v. 10-17. Judic. 19 v. 30 et 20 v. 1. In omni collegio, et in omni societate, in omni confederatione singula membra cum quovis alio collata sunt paria; et tamen quodlibet membrum totius collegii, omnium membrorum determinationi, in negotiis ad illam unionem seu confederationem spectantibus, subordinari debet, p. 332.

Prediking en Openbaringsgeschiedenis.

Dat het verschil tusschen den Dienst des Woords en de Oefening zoo veelzins teloor ging, lag voor geen gering deel daaraan, dat de predikanten zich in den regel bepaalden tot het altoos en altoos weer behandelen van enkele, zeer voor de hand liggende, zeer in het oog springende stukken der waarheid, die nu eens naar aanleiding van dezen en dan weer naar aanleiding van dien tekst, onder bijvoering van veel gemoeidelijke toespraak, tot de gemeente werden gebracht....

Maar heel het Woord prediken, is natuurlijk heel iets anders. Heel de geschiedenis der heilsopenbaring van de Schepping af tot het eind der Openbaring inclus, in zijn samenhang overzien, in zijn beteekenis doorgronden, in zijn mystiek zin duiden, en in zijn symbolische geestelijke strekking aan anderen duidelijk maken, is niet ieders mans' werk....

Een voorval uit het leven der patriarchen, een stuk uit Davids worstelingen, een greep uit wat de profeten Gods doorleefden, moet aan de gemeente niet een op zich zelf staand tafereel leveren, waaraan men achtere praktische opmerkingen toevoegt, dan toch is er ook uit de gewone, en uit de vaderlandsche geschiedenis allerlei stof te nemen van personen, ontrent wie we veel meer bijzonderheden weten, en aan wier bedrijf en woord zich dezelfde zedelijke opmerkingen evengoed laten vasthouden.

Neen, al deze feiten en gebeurtenissen moeten in de heilige geschiedenis genomen als deelen van één groot geheel, als brokstukken uit het groote werk der Openbaring Gods, en als van alle geschiedenis uitgezonderd door wat God in en door deze mannen werkte voor de toekomst Zijner kerk en voor de openbaring van zijn genadewerk, tot verheerlijking van zijn Naam.

Dr A. KUYPER,

„Gereformeerde Prediking“, Tweede Reeks, II, „De Heraut“, No. 924, 8 Sept. 1896.

niet als beroovend, maar als opstapelend, evenals de macht van alle apostelen, vergeleken met de macht van elken apostel alleen...³⁾ Want die apostelen hadden elk afzonderlijk macht, die zij bijeen konden brengen. Maar wederom, Voetius heeft juist uitdrukkelijk gezegd, dat elke kerk op zichzelf geene eigene macht over de andere heeft om haar te dwingen tot het aangaan van kerkverband. Eerst door het aangaan van kerkverband krijgen dus de kerken macht over elkander, en wel slechts voorzover zij bij die overeenkomst of kerkenordering met elkander afspreken of vaststellen. Deze vergelijking met de apostelen gaat daarom niet op en brengt verwarring van begrippen of voorstelling. Van cumulatieve van rechtsmacht kan dan ook bij de meerdere vergaderingen niet gesproken worden. Er is bijeenvoeging van macht, geene vermeerdering van bevoegdheid of recht, ofschoon wel versterking van kracht. De eene kerk heeft in zich geene macht over eene andere, geene bevoegdheid of autoriteit van Godswege. Wanneer zulke kerken bijeenkomen, brengen zij dus alle niets van zoodanige beschikkingsmacht over elkander aan. Hoeveel maal men nu ook niets bijeenbrengt en vermenigvuldigt, het blijft niets, er ontstaat geen hoop, cumulus. Alleen voorzover de kerken afspreken macht over zich aan elkander te geven, krijgen en bezitten zij daarna zoodanige macht. De kerkenordering is daarbij grondslag en regel, natuurlijk harerzijds gefundeerd op Gods Woord. Dat de belijdenis grondslag van kerkgemeenschap is, wordt hiermede natuurlijk niet ontkend, noch vergeten. Maar dat raakt weer eene andere quaestie. Het gaat nu om wat de kerken tegenover elkander mogen doen. En voorhoever men bij die schenking van macht over

3) Quaest. An Ecclesiae combinatae in classum aut Synodum habeant Potestatem autoritatis seu directivam in et supra quodlibet membrum istius combinationis, hoc est in et supra quodlibet Ecclesiam particularem, et consequenter in et supra quodlibet membrum cujusque Ecclesiae particularis. Resp. Alibi probavimus.... Synodos seu correspondentias et uniones Ecclesiarum in corpus Synodicum. His praesuppositis, sequitur esse quandam autoritatem ac Potestatem Synodicam: quae est Potestas Ecclesiastica orta (non prima), composita seu aggregata (non simplex) ex pluribus particularibus exurgens. Et haec Potestas in ordine ad Ecclesiam quamque particularem intelligenda est non privative, sed cumulative: haut aliter ac Potestas omnium Apostolorum comparata cum Potestate cujusque Apostoli...., p. 189.